

זרם אמריקה - סיפור מסע VII פנים ברזיל ואולי קצת הלאה

התחנה הבאה אחרי סאו פאולו היתה עיר הבירה - ברזיליה. מכיוון שברזיליה ממוקמת בלב ברזיל, הרחק מכל נקודה מעניינת אחרת, ומכיוון שהאטרקציה בה היא הארכיטקטורה, מעטים המוציא'לרים שמגיעים אליה. אנו החלטנו (אני הייתי הלוחץ ביותר בכיוון זה) שהיא שווה ביקור ואם כבר קיצצנו בטיול בברזיל במקומות אחרים, שווה להגיע עד אליה ולתת לה את הכבוד המגיע לה. לפני כן - נספר את סיפורה של העיר המיוחדת הזאת. עד 1960 היתה ריו דה ז'נירו בירת ברזיל (כראוי לה) במשך קרוב למאתיים שנה. לפני כן היתה סלוודור הבירה במשך פרק זמן דומה. הנשיא דאז ג'וסלינו קוביצ'ק החליט שיש צורך דחוף לאכלס את השטחים השוממים העצומים של פנים ברזיל משום שחלק הארי של האוכלוסיה התרכז לאורך החוף (האזור בו טיילנו עד כה בברזיל). הוא החליט החלטה מטורפת ומרחיקת לכת - להקים בלב השממה עיר חדשה, מתוכננת ומודרנית, שתהיה הבירה החדשה ואולי תשמש גורם משיכה לאוכלוסיה מהחוף פנימה ותהווה פתח לפיתוח אזורים אלה. הרבה מתכנני ערים הגישו הצעות למבנה העיר החדשה ובסוף נבחרה תוכניתו של פרופסור לוסיו קוסטה: העיר בנויה בצורת מטוס. כנפי המטוס הן שכונות המגורים, המחולקות ליחידות עצמאיות הכוללות בתי"ס, מרכז רפואי, כנסיה וכו'. לאורך "גוף המטוס" עוברת אוטוסטרדה רחבה ושם מצויים התחנה המרכזית, התיאטרון הלאומי, בתי הקונגרס והמשרדים השונים, 2 סקטורים דיפלומטיים, 2 סקטורים של מלונות וכו'. הכל מתוכנן ומאורגן בצורה סימטרית. הבנינים בעיר תוכננו ברובם ע"י הארכיטקט המוביל של ברזיל - אוסקר נימאייר והם מדהימים בצורתם. ב-21/4/1960 היתה חנוכת העיר החגיגית והשמחה, אבל הרעיון נכשל מכיוון שרוב האוכלוסיה עדיין מרוכזת באזור החוף וברזיליה עצמה היא עיר חסרת כל חיים; בסופי שבוע, כאשר הרבה עובדים נוטשים את העיר, היא בכלל מתה.

הגענו לעיר בבוקר לאחר נסיעת לילה ארוכה. כיוון שהמחירים בעיר גבוהים מאד נסענו לעיר סמוכה בשם טאגווצ'ינגה - (אל תחפשו את זה באטלס) ושם מצאנו מלון מעולה - ממוזג, נוח, ארוחת בוקר מצוינת וצוות עובדים חביב. הטיול בעיר ברזיליה המרוחקת חצי שעת נסיעה היה מתיש מכיוון שהמרחקים עצומים והשמש יורדת בעוצמה רבה. תכננו לשהות בעיר יומיים אך כיוון שמיכל התייבשה נשארנו יום נוסף בעיר עד שתתאושש (לאחר יותר משעה של נסיון הדברות עם הפקידים בתחנת האוטובוס, שברצוננו לשנות את התאריך של כרטיסי האוטובוס אל מחוץ לברזיליה מאותו יום ליום המחרת. האוטובוס של אותו יום וכן האוטובוס שלמחרת היו חצי ריקים ולא היה ברור מה הבעיה שלהם לשנות. בסוף הם התרככו אחרי שקבלו אישור ממרכז הפיקוד שלהם).

אז מה ראינו בעיר? ביום הראשון הגענו לעיר עצמה מאוחר בשעה שלוש אחה"צ, בשיא החום, לאחר שעות של נסיעה ושעות של חיפושי מלון. התחלנו בעליה למגדל הטלויזיה המצוי במרכז השדרה המרכזית וצורתו כשל מגדל אייפל. משם נשקף נוף מרשים על העיר וניתן היה להתרשם מגודלה ומצורתה. מוזר למדי לראות כזו עיר עם אוטוסטרדות ומחלפים, בניני ענק סופר-מודרניים, גשרים ואיצטדיונים, שנבנתה כך פתאום בלב השממה. אח"כ נסענו במונית למונומנט לזכרו של הנשיא קוביצ'ק אבל אחרנו ברבע שעה - לפי המדריך שבידינו זה היה צריך להיסגר מאוחר יותר. אבל המדריך פספס בעוד הרבה דברים ויתכן שדברים שונו בעיר לכבוד טקס השבעת הנשיא החדש יומיים לאחר מכן. חזרנו ברגל בתוך השדרה המרכזית (שהיא מאד רחבה, אולי אף יותר משדרת ה-9 ביולי בבואנוס איירס, ולמעשה היא אוטוסטרדה) לעבר מרכז העיר דרך הפארק העירוני וליד מבנים מפוארים. זכינו לראות שקיעה יפהפיה וזריחה יפה עוד יותר של הירח מעברה השני של העיר. שכחתי לספר שבין המגדל למונומנט, בקרנו בכנסייה בשם "דון בוסקו" הבנויה ברובה מזכוכית כחולה, ומתקררת משתלשלת נברשת ענק ובפנים פסל גדול של ישו הצלוב עם מבט מיוסר כהרגלו ועוד כמה פסלים נוצריים. אבל העיצוב מודרני ומאד לא רגיל והאור החודר מבחוץ מבעד לזגוגיות הכחולות צובע הכל בכחול בפנים.

למחרת, לאחר שחרשתי את שני המדריכים והרכבתי תכנית לפי שעות הפתיחה ושעות הסיורים המאורגנים באנגלית, יצאנו לדרכנו מוקדם. הגענו לקתדרלה הראשית בעיר שלפי המדריך הבריטי המעודכן שבידינו היא עדיין בשלבי בניה. בהגיענו לקתדרלה הסגולה הבנויה ככתר קוצים בעיצוב מאד חדשני ושקועה בתוך האדמה כשני מטר, ראינו נוכחות משטרית ורכבית גדולה. נכנסנו פנימה (אין דלת, אלא פתח היורד אל מתחת לאדמה עד למרחב הפנימי העגול). בפנים התנהלה מיסה ועל הבמה ישבו הרבה אנשי דת מכובדים וסוללה של אח"מים. האולם היה מלא אנשים הלבושים במיטב בגדיהם והמון עתונאים. אחד האנשים שם אמר לנו שאסור להכנס למרחב העגול של הכנסייה אלא להשאר בפתח אם אין

לנו מכנסיים ארוכות. לנו היו בתיק מכנסיים ארוכות בשביל מקרה כזה ולמרות החום הכבד לבשנו אותם במקום ונכנסנו הכנסייה נראתה לנו מאד גמורה ובכלל לא בשלבי בניה. הזכויות הרבות בקיר היו צבועות בציורים מופשטים מודרניים בצבעי תכלת-כחול-לבן ומן התקרה השתלשלו שלושה מלאכים ענקיים בתנועות ריחוף. הכנסייה היא בפרוש המרשימה, היפה והמקורית ביותר שראיתי מעודי. מחוץ לה עמד מגדל פעמונים, מתנת ממשלת ספרד, שצורתו לא מזכירה שום מגדל פעמונים אחר. פשוט יופי. היצירה הזו, כמו הרבה אחרות בעיר, היא של אותו ארכיטקט נודע אוסקר נימאייר. אנו לא הבנו מה משמעות הטקס (המאד מכובד, כפי שכן הבנו) שהתנהל שם. עיתונאי מקומי שהפרעתי לו בשטף הכתיבה שלו בפנקסו, הסביר לי שיש לנו מזל משמיים. הגענו בדיוק ביום חנוכת הכנסייה שבנייתה הושלמה. נכחו שם הנשיא ורעייתו שבעבור יומיים פינו את ארמון הנשיאות לנשיאה החדש הנבחר של ברזיל (ולרעייתו), כל צמרת הצבא, הדת והממשלה ואוסקר נימאייר עצמו שקיבל אות מהנשיא על תכנון הקתדרלה. צלמנו שם אינסיפור תמונות. בסוף - לאחר כל לחיצות הידיים עזבו הנשיא ופמלייתו את המקום כשמסביבם גדוד של עיתונאים, והם עברו מטר אחד (!) מאתנו! אף אחד לא שאל אותנו אפילו מי אנחנו או מה יש לנו בתיקים. אם מישהו היה רק רוצה - הנשיא הזה היה נרצח ע"י חובבני עיוור בקלילות. יכול להיות שלא היה איכפת להם מהנשיא הזה כיוון שהיה להם כבר נשיא רורבי במחסן...

מעודדים מהצלחתנו חסרת התקדים המשכנו הלאה. לקחנו מונית ל"שדרת הלאומים" שהיא שדרה יפה שלאורכה הוקצה שטח לכל מדינה להקים את שגרירותה בסגנון אופייני. השדרה מאד יפה ולכל מדינה יש מעין חווילה כפרית ויפה ובחוץ שלט עם שמה. נראה יותר כמו שכונת מגורים מאד עשירה. בשגרירות ישראל עצרנו ונכנסנו פנימה - הבנין בנוי כמו מקלט אטומי מכוער עם חלונות מקושטים בצבע לבן. לפחות הגן יפה ומכיל אורנים ודקלים ושאר צמחיה ישראלית. התקבלנו בהתלהבות כיוון שבשגרירות הזו לא רגילים לראות מוצ'לרים ישראלים. אחה"צ בקרנו בבית הקונגרס הבנוי משני מגדלים תאומים ומשני צידיהם שני חצאי עיגול גדולים (ראה תמונות). בקרנו בבית הנבחרים בו יושבים שלושה נציגים מכל מדינה (יש בברזיל 27 מדינות) ואח"כ בפרלמנט. בשניהם אולמות גדולים ומפוארים. בשני היה דיון ובו נאמה ח"כית לפני אולם ריק ומכיוון שגם אותנו היא לא הצליחה לרתק עזבנו מהר מאד. סיור מאורגן באנגלית לא היה, למרות הכתוב בספר, בגלל בצדק ההשבעה של הנשיא החדש. בגלל החום הכבד, עלינו על הבנין להשתרע שם בצל מתחת לחצי העיגול ההפוך. מהגג ניתן להשקיף על הככר רחבת הידיים המשתרעת למטה - "ככר שלוש הרשויות". ככר זו אכן מצדיקה את שמה, כיוון שלמעט בית הקונגרס, מצויים בה, מצד אחד, בית המשפט העליון (ובחזיתו פסל "הצדק העיוור" - אשה היושבת על כס המשפט ועיניה מכוסות) ומצד שני ארמון פלאנאלטו שהוא משכנו של הנשיא. ממול שוכן מוזיאון מרשים לזכר חללי צבא ברזיל (למעשה, חללי מלחמת העולם השנייה שכן זו היתה המלחמה היחידה בה הם השתתפו) ואש תמיד ולידה מונף דגל מדהים בגודלו על תורן עצום. לאחר מכן רצינו לבקר בשני בנינים סמוכים: בנין משרד החוץ המצטיין בבניה רחבה, בריכות מים עם צמחי מים יפהפיים מחוץ לו ובפנים, לובי מפואר מאד ועוד, ובנין משרד המשפטים שבקיר החיצוני שלו, החזיתי, יש מפלי מים מלאכותיים הזורמים בין עמודי בטון שלו. אבל - לבנין הראשון רק יכולנו להציץ בחטף, כיוון שהוא נסגר לבקורים לקראת ההשבעה והבנין השני, למעט מבנהו החיצוני, לא מעניין.

למחרת, היום שנוסף בעקבות מחלתה של מיכל, טיילנו רק חיים, רון ואני. טלי נשארה לדאוג שמיכל תשתה בלי סוף. לאחר הסיפור המייגע מאד של דחיית כרטיסי האוטובוס שלנו, הגענו למונומנט קוביצ'ק שוב, כדי לבקר בתוכו. הביקור היה מעניין מאד, כיוון שניתן לעקוב שם אחרי החיים של הנשיא הזה, ההיסטוריה של ברזיל ועל השלבים שבהקמתה של העיר. פשוט קשה להאמין. רואים איך נראה שטח העיר בטרם נבנתה - ממש כלום. אח"כ המשכנו לבסיס מפקדת צבא ברזיל, שגם היא תוכננה ע"י הארכיטקט נימאייר. האטרקציה שם היא קונכייה אקוסטית מיוחדת שהוא תכנן וצורתה כידיית של הרב. אם עומדים במרכז הקונכייה ומוחאים כף, שומעים קולות פיצוץ מהירים! פשוט - כל קול המושמע בנקודה זו חוזר כהד עשרות פעמים בתדירות גבוהה מאד. אם עומדים במקומות אחרים, מספר הפעמים שהקול מוחזר יורד וגם זמן ההחזרה משתנה. דבר מרשים מאד שנוצר במבנה פשוט מאד. אח"כ כשחיכינו לאוטובוס בש"ג של המפקדה ישבנו והסתכלנו בפרצופים הנכנסים והבאים. השומרים היו לבושים טיפ-טופ עם כפפות לבנות וצווארון לבן בוהק הסגור מקדימה עד הסנטר ונעליים שחורות מבריקות השרוכים בשרוכים לבנים ולבוש מגוהץ - וכל זה בחום מעיק של כמעט 40 מעלות. חוץ מזה - אין שום חיילים צעירים או חיילות. אנו ראינו רק קצינים ורס"רים.

עזבנו את ברזיליה יום אחד לפני הבלגן הגדול של טקס ההשבעה. נסענו לעבר הגבול המערבי של ברזיל עם בוליביה, שם יש אזור בירות ענק - הפאנטנל. אזור זה מהווה גן עדן לסוגים רבים של חיות - עופות, דגים, זוחלים, יונקים ועוד. זוהי עוד אחת מנקודות "החובה" במסלול הטיול הישראלי בדרום אמריקה. הטיול נערך באופן ממונע ובלווית מדריך מקומי. הגענו לעיר קמפ-גרנדז'ה לאחר כ-12 שעות נסיעה והזזנו את השעון שעה אחת אחורה ל-06:00 בבוקר (בברזיל יש שני איזורי זמן). ביקרנו במוזיאון קטן המציג חיות מפוחלצות האופייניות לאזור ומתאר גם את שבטי האינדיאנים החיים שם. ב-10:30 המשכנו מערבה, עוד 6.5 שעות נסיעה לעיירת הגבול קורומבה. מצאנו מקום במלון חביב בשם שביבי המנוהל ע"י זקן לבנוני משכיל הכותב מאמרים בפורטוגזית, ספרדית וערבית אודות זכותם של

הפולשתינאים על ארץ ישראל! חדרו מלא ספרים והוא נותן שעורים בערבית קלאסית לחלק ממאות הפולשתינאים החיים במקום הזה. לאחר שהתמקמנו יצאנו לחפש את המדריך עליו שמענו רק המלצות מהישראלים איתם דברנו ומספרי המטיילים. המדריך שמו מריליו והוא גר במלון קטן בסמוך לשלנו. בפתח המלון ראינו דבר שגרם לנו לשפשף את עינינו בתמהון רב ובחוסר אמון: יהודי זקן לבוש שטריימל וקאפוטה, עטור זקן ופאות ומצח חרוש קמטים. דברנו אתו שעה ארוכה: הוא יהודי מבודאפשט שחי כבר 43 שנים בדרום אמריקה ומחלק את זמנו בין ארגנטינה ובוליביה ועוסק במסחר כמובן. הוא סיפק לנו שיחה טובה, עצות והמלצות ואף החליף עבורנו כסף בשער טוב. למרות גילו המופלג הוא חריף, ממולח ומבין עניין. בסופו של דבר הגיע מריליו - בחור צעיר בן 30, חסון ושרירי, הנראה כבן תערובת כושי-אנינדיאני, ונראה הניגוד המוחלט ליהודי הזקן. סיכמנו איתו על יציאה לסיוור המסורתי בפאנטל בן ה-3 ימים, ביום שבת (יומיים לאחר מכן) שהיה היום האידיאלי עבורו ועבורנו. היתה אתו בחורה גרמניה והוא הסביר לנו שהוא מחפש עוד שניים כדי שיהיו לו שמונה קליינטים. המחיר לאחד היה \$50, שזה המחיר הקבוע מזה זמן רב. לאחר שישבנו כולנו בפאב הקטן של המלון ושמענו הסברים על המסלול יצאנו בהרגשה נפלאה שהכל הלך על הצד החלק ביותר - המדריך שרצינו וביום שרצינו. למחרת, המשיכה את המזל להאיר לנו פנים: חיים, רון ואני עברנו את הגבול לבוליביה כדי לקנות כרטיסי טיסה בבוליביה. הגענו לעיירת הגבול הבוליביאנית, למשרדי חברת התעופה הצבאית עשר דקות לפני היסגרם, וגילינו שיש טיסה ביום שלישי - יום לאחר סיום הטיול - בשעה נוחה ובמחיר נוח. יתרת היום עברה בנסיונות התקשרות קשים עם הארץ (שבסוף הצליחו) וברביצה כבדה בגלל החום הנורא והלחות הגבוהה.

למחרת בבוקר הגיע מריליו באחור של 50 דקות למלוננו. על האוטו כבר היו צמד ישראלים נוסף - צלי וענבל (זוג ילדים חמודים) והבחורה הגרמניה אנג'לה. כלומר - יחד עם חמשתנו כבר היינו שמונה. לכן אין צורך לתאר את תדהמתנו כשהאוטו העמוס לעייפה (טנדר) עצר שוב כעבור דקותיים והעמס עוד שני תיירים גרמניים! כך הגיע מנין הנוסעים ל-12: עשרה מטיילים, מריליו ובן דודו המתלמד והעומד לרשת את העסק (שמו היה ז'וזה אבל מריליו קרא לו יוסי ואילו אני קראנו לו אלי כיוון שהוא נראה לנו כמו אחד שהשם אלי תפור עליו...). הדוחק היה נורא וזה עוד בטרם קנינו ארגזי מים מינרליים לכל התקופה ומיכל של דלק ועוד. הסתבר שמריליו שידע שהוא פופולרי בקרב ישראלים החליט פשוט להרוויח יותר כסף. הוא שיקר לנו בפגישה הראשונה כשאמר שהוא יחפש עוד שניים בשביל שנהיה שמונה איש, כיוון שרלי וענבל כבר דיברו אתו באותו יום בצהריים. כעת כבר היה מאוחר מדי ונאלצנו לנסוע כך. אמרנו למריליו שאנו לא בדיוק מבוססים מהעסק אבל הוא אמר משהו בסגנון "לא רוצים, לא צריך" ולכן כדי לא לפגוע ביחסים במשך הטיול החלטנו לחכות עד לסופו, כיוון שאת הנעשה אין להשיב.

הטיול המשיך לקרטע, כיוון שהאוטו סבל מסתימת דלק, מנוע גמור, קרבורטור מחוסל ומה לא. לאחר שעה במוסך המצב לא השתפר והאוטו עצר כל כמה דקות ואלי (או יותר נכון יוסי) היה צריך לקפוץ כל הזמן ולפתוח את מכסה המנוע ולדפוק שם על משהו. השילוב של העצבים שלנו בגלל מריליו ובגלל האוטו שלו, עם החום המזויע היה פנטסטי. בשלב מסוים נתקע האוטו על גשר רעוע שעבר מעל נהר רחב ומתחת שטו להם בנחת תנינים! אין מקום מוצלח מכך להתקעות עם הרכב! הרעב התחיל להתגבר ובשתיים אחה"צ עצרנו בחווה לארוחת צהריים. מראה החווה לא עורר הרבה תיאבון: בדיוק גמרו לשחוט שם פרה וחלקיה המבותרים ונוטפי הדם היו מפוזרים בכל עבר - ועל הגג הושם הראש שלה. חזירת ענק מכוערת ושמנה הסתובבה בין הרגליים והתפלשה בכוך. אבל - היינו רעבים מאד ואכלנו הכל. בהמשך הדרך המצב השתפר - האוטו החלים מכל תחלואיו באורח לא מובן והחל נוסע כמו גדול וגם החום פחת. התחלנו לראות אינספור חיות: פרות בר משונות מאד - רזות, פנים מוארכות וגבינות מוזרה, רקונים, סנאים או קופיפים (לא ברור), קאפיווארות (המכרסמים הכי גדולים בעולם), איילים, קצת תנינים, חזירי בר והמון עופות יפים ומיוחדים שהבולטים בהם היו הטווייו (כמו מרבו - עוף מים לבן ענק בעל ראש שחור, מאד אצילי), התוקנים (ציפור שחורה בעלת מקור צבעוני ענק גדול כמעט כמוה) והתוכים. בקיצור - החל להיות מעניין וגם נוף הביצות והצמחייה שמסביב היה מאד יפה. האוטו עבר מכשולי בוץ קשים מאד ומדי פעם נכנס לביצה עמוקה עד מעל האגוז (שהחל להישמע עמום בתוך המים) והשפריץ מים ובוץ לכל עבר. אחרי החשיכה הגענו לחווה נוספת בה ישנו. גם פה לא חסרו קטעים: לפני האוכל התקלחנו לאור נר במי בור מים שיש שם. כל פעם מישהו זרק את הדלי לבאר, שלה מים ושפך אותם על המתרחץ התורן על הראש, על הגב, מתחת לבית השחי - לפי דרישת המתרחץ. כיוון שהבנות השתמשו בכמות אדירה של מים, לנו הבנים היה קשה להוציא מים, כיוון שגובה פני המים ירד. כל מי שזרק את הדלי הוציא אותו ריק כיוון שהדלי פגע במים ונשאר צף עליהם. פה אני התגליתי כשואב מים משובח ובטכניקה מתוחכמת הצלחתי בכל זריקה לגרום לדלי לצלול בתוך המים ולעלות מלא. כך הייתי מאד עסוק וזכיתי למקצוע נוסף בחיים. מה שכן - למחרת קרתה לי תאונת עבודה והחבל של הדלי נשטט לי מהידיים והדלי נשאר בבאר ללא אפשרות הצלה...

הגענו נקיים ויפים לארוחת הערב ולאחריה חזרנו עם מריליו ושלל ערסלים לבית החשוך שיועד לנו. מריליו החל להרים את הערסלים ואני בינתיים נכנסתי לאוטו שלו לנמנם. כשקמתי, הסתבר שכל הערסלים כבר הוקמו ובכל אחד מהם כבר

שוכב מישוהו! מסתבר שלאידויט יש רק שמונה ערסלים ולכן הוא היה די נבוך כשהוא ראה אותי והבין שאין לי איפה לישון! היינו עשרה אנשים וכיוון שהיו רק שמונה ערסלים, צלי וענבל ישנו בערסל אחד ואילו אני נותרתי מיותרת מערסל. בקיצור, הלכתי אתו ועם דודנו לביתן סמוך שם אורגן לי יצוע טרשים עקום וקצר מדי עבורי המרופד בפרוות עמוסות פרעושים וקרציות (המשמשות כאוכפים לסוסי החווה) ונרדמתי במהירות. הם ישנו בסמוך על הרצפה על שקי שינה ישנים שהיו להם. רק בבוקר, כשנעורתי על ידי בוקרי החווה שבאו לקחת מושכות שהיו מאורגנות בערימות בסמוך לי, התעצבנתי על הקטע הזה. באותו ערב ישנתי על ערסל מה שאילץ את זוג הגרמנים תום ואנקה, ששניהם כבדים, לישון על ערסל אחד.

ביום השני יצאנו לסיור רגלי במהלכו תפסו מריליו ואלי וגם צלי ותום רקונים. החיות המסכנות לא הכי מהירות ויש להן זנב ארוך שקל לתפוס אותן בו. אלי גם תפס גור קאפיוורות חמוד אבל השיא היה כשמריליו תפס, בקפיצה של שוער כדורגל, במבי קטן. אמא שלו עמדה מפוחדת וצפתה בבעתה באיש הרע שתפס את בנה. היא ניסתה להתקר אבל נרתעה בסוף כמובן שחרר אותו ומפגש של האם ובנה היה, איך לא, מרגש. נתקלנו בדרך בנחש ארסי אחד, מה שגרם לי להצטער שבאתי בסנדלים ואח"כ כשעברנו ביצה עמוקה שמימיה הגיעו עד מעל לברכיים קפץ פתאום רון באוויר מכיוון שדג קטן נשך אותו... אחרי ארוחת הצהריים ונמנום ערסלים יצאנו לסיור ממונע בגשם שהחל לרדת. מדי פעם קפץ מריליו מהרכב, תוך כדי נהיגה והחל לרדוף אחרי מטרה לא ברורה! הרכב המשיך לנסוע באיטיות ואנו עמדנו משתאים נוכח ריצתם המהירה של צמד הדודנים אל עבר הבלתי נודע. לפעמים הם חזרו עם משהו בידיים אך לרוב הם שבו בידיים ריקות. הם בכלל נוטים קצת לדרמטיות מופרות - היתה פעם שראינו חזיר בר רץ ואלי קפץ מהאוטו עם אקדה והחל לרדוף אחרי ואף ירה לעברו, אבל פספס. היה ממש לא ברור בשביל מה זה טוב כיוון שאפילו אם הוא רצה לצוד אותו למטרת אוכל, לא היה מקום באוטו להכניס סיכה. אותו יום חזרנו רטובים מהגשם ולכן דילגנו על הקטע של המקלחת.

למחרת התחלנו לנסוע חזרה הביתה. בדרך פגשנו טנדר עמוס ישראלים ושני שוויצרים שהיה של מדריך אחר (המומלץ בחום אף הוא ע"י הישראלים, ואולי הוא בצדק) - קאטו. קאטו ומריליו חברים והם עשו תחרות מהירה מאד בה ניצח קאטו. מריליו החליט שהוא לא מוכן להפסיד והמשיך בנסיעה מטורפת ועקף את קאטו עד שזה נעלם מאחורה. אנו היינו רגילים לנסיעה המטורפת של מריליו אבל הבענו את חששנו שהפעם זה מוגזם. ואכן - חיים, טלי ואני שישבנו על הספסל הימני בטנדר פתאום הועפנו באויר ונחתנו חזרה על רצפת הטנדר! מריליו המטורף נכנס במהירות בגדר של גשר, העיף אותנו באויר, ובזמן שהיינו באויר, ריסק את כל הצד הימני של הטנדר, והמושב עליו ישבנו יחד עם ארגו המזון ושני הגלגלים הרזרביים עפו ונשארו מאחור על הקרקע. כשנפלנו חזרה, נפלנו על רצפת הטנדר! בנס משמיים לא עפנו החוצה גם אנחנו ואפילו שריטה קטנה שבקטנות לא חטפנו - כלום! בדיוק אז הגיע מאחור קאטו ורכבו ופניהם הנדהמות של יושבי הטנדר שלו לנוכח התפוזרת על הגשר עדיין חרוטות בזכרוננו. ירדנו מהאוטו וקאטו ומריליו החלו מרכיבים מחדש את הטנדר בזמן שאנו ניסינו לארגן מחדש את הבלגן שנוצר. צילמנו את המחזה וחיים, טלי ואני הצטלמנו על המושב שעף הרחק ונחת על הגשר, כמו שישבנו עליו לפני התאונה. אל דאגה - לא צפויה לנו יותר שום חוויה מהסוג הזה עד סוף הטיול!

הגענו בסביבות ארבע אחה"צ לקורומבה חזרה. היה זה יום שני. ביום ה' הושבע הנשיא החדש והחל מיד בנקיטת צעדים כלכליים מרחיקי לכת. הבנקים נסגרו מאותו יום עד יום שני ודובר על ייסוף חזק במטבע. ואכן - אם שער הדולר היה כ-75 קרוסדוס יום לפני השבעת הנשיא, ביום שני הזה משנפתחו הבנקים - היה השער 40 קרוסדוס בלבד! כלומר, ברזיל התייקרה עבור התייר פי 2 בבת אחת. מזלנו היה שכבר למחרת בבוקר עברנו לבוליביה. מיכל היתה צריכה סכום פעוט והיהודי הזקן והטוב החליה לה \$5 לפי שער מצוין של 60 קרוסדוס ואיחל לנו "בהוצלחה". נחזור לסיפור מריליו - אנו נפרדנו ממנו לא בבידוד רבה והחלטנו לוותר על מיקוח ועל הורדה במחיר. מה שכן עשינו זה לרשום הודעה בספר המטיילים אודות מריליו הזה, למען יראו ויראו. אחת הסיבות שהגענו אליו היתה שיש עליו הסכמה מקיר לקיר שהוא הטוב ביותר. כמו כן הוא המדריך היחידי שמדבר אנגלית (הוא למד מוסיקה שנתיים בניו זילנד ואח"כ שלוש שנים בגרמניה, כך שהוא מדבר אנגלית וגרמנית שוטפת והוא בהחלט חריג מאד בהשכלתו בקרב שאר המדריכים) - אבל מכיוון שאין הוא מסביר דבר בזמן הטיול, אין ליתרון זה משמעות רבה. פרטנו בהודעה את מה שקרה אתו ושלחנו אותה עם רון שחזר לריו דה ז'נירו, שישים אותה גם בספר המטיילים שבקונסוליה וגם במלון של הישראלים על לוח המודעות. אין ספק שדבר זה יהיה בעל השפעה על מריליו כיוון שרוב מוחץ של לקוחותיו הם ישראלים.

באותו ערב יצאנו לבלות עם צלי וענבל הנהדרים (שלוקחים כל דבר בקלילות והם משעשעים מאד) ועם צמד לונדונים חביבים ומעוררי רחמים שפגשנו במלון - דבי ואלן. הם היו אמורים לצאת למחרת לסיור בפאנטנל והמחיר שנדרשו

לשלם היה \$90 לאחד! המחיר קפץ מ-\$50 ל-\$90 בערבות השטויות של הנשיא החדש. הם בכלל עברו הרבה צרות והיו ממש מחוץ לענינים ואנו שמחנו קצת "לאמץ" אותם בתור טיילים ותיקים ומנוסים. הערב היה ממש פנטסטי ושימש גם כערב פרידה מרון.

למחרת, נפרדנו בחום משביבי - בעל המלון "עוכר ישראל" - ונסענו לעבר הגבול הבוליביאני. אותו נהג מונית ששרת את חיים, רון ואותי ארבעה ימים לפני כן, חיכה לנו שם (אמרנו לו שנגיע אבל לא ציפינו שהוא באמת יחכה לנו) ולקח אותנו לשדה התעופה של העיר (פורטו סוארס שמה). שם פגשנו את אלן ודבי האנגלים (שהסיוור שלהם בוטל כיוון שלא היו עוד קליינטים בשל המחיר המופרז), צמד השוויצרים שפגשנו בפאנטנל על האוטו של קאטו ועוד צמד ישראלים שהיו גם הם שם, צלי וענבל, ובנוסף - עדי וקובי שהם זוג הישראלים הנהדרים (הוא בן 30 והיא בת 27) מכמון שבגליל שפגשנו בנסיעת האוטובוס הנוראה מסלוודור לריו דה ז'ניירו וכל כך שמחנו לפגושם שוב. בקיצור - היינו 14 איש שהכירו זה את זה, על אותה טיסה. נפרדנו בחיבוקים ובנשיקות מרון שחזר לקורומבה ומשם ימשיך לריו דה ז'ניירו ולסאו פאולו, ואח"כ דרך ליסבון ולונדון לארץ, לליל הסדר. כך הצטמצמה חבורתנו מחמישה לארבעה וגם המוצ'ילות שלנו צמצמו נפח כיוון שרון לקח לנו כמה דברים מיותרים.

בצער רב עזבנו את ברזיל שהיתה הארץ בה בילינו הכי הרבה זמן. טלי טרם התגברה על ההלם והיא עדיין ממלמלת בערב שירים מהקרנבל שלא יצאו לה מהראש. אנו עברנו כעת לארץ אחרת לחלוטין - בוליביה. ההבדלים הם תהומיים!!! הטיסה עברה בנעימים וללא שום אקרובטיקה כמו שעשו לנו בטיסה של החברה הארגנטינאית בזמנו. נחתנו בסנטה קרוס, בה גם נחתנו בדרך ממיאמי לסנטיאגו בתחילת טיולנו, והמשכנו אח"כ עד לקוצ'במבה. הדרך החלופית לעשות קטע ארוך זה היתה רכבת מחרידה מהגבול לסנטה קרוס (רכבת הידועה בשמה "רכבת המוות" בשל מקרים רבים בהם ירדה מן הפסים...) ואז אוטובוס לקוצ'במבה. אנשים שפגשנו בקוצ'במבה עשו את המסע המפרך ביומיים, בזמן שאנו עשינו אותו בנחת ב-4-3 שעות. כבר ביציאה מנמל התעופה נתקלנו בתופעה הנקראת בוליביה. אבל על כך בסיפור הבא.